

Autor: Aneta Para

PO Kapitał Ludzki – wsparcie także dla przedsiębiorców

Informacje ogólne o PO KL

29 listopada br. Rada Ministrów przyjęła projekt Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), który jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Program planowany jest na lata 2007-2013 i jest zorientowany głównie na zwiększenie poziomu wykształcenia społeczeństwa, wzrost zatrudnienia, a także zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego. Przyjęcie Programu przez Radę Ministrów stanowi potwierdzenie głównych, przyjętych w nim kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu (z wykorzystaniem środków EFS).

PO KL składa się z jedenastu priorytetów. Każdy z nich oddziałuje na inny obszar, głównie rynek pracy, integrację społeczną, edukację, zdrowie, adaptacyjność przedsiębiorstw. Stanowi on kontynuację programu Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL), a także drugiego priorytetu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), w ramach których była możliwość finansowania inicjatyw o podobnym charakterze, tzw. miękkich projektów. Program będzie finansowany w 85 proc. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w 15 proc. ze środków krajowych. Na jego realizację przewidziano prawie 11,5 mld euro, z czego 9,7 mld euro to wkład finansowy EFS, pozostała część to środki krajowe. Obecnie projekt programu jest w fazie negocjacji z Komisją Europejską.

Wdrażanie Programu

Priorytety zawarte w Programie realizowane będą zarówno na poziomie centralnym (6 pierwszych priorytetów) jak i regionalnym (4 kolejne priorytety), a priorytet XI Pomoc Techniczna obsługiwać będzie cały Program. W ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostaną przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych w konkretnych regionach.

Za całość prac związanych z tworzeniem Programu odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca, czyli w tym wypadku Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Ponieważ większa część PO KL będzie wdrażana regionalnie, rolę instytucji wdrażających będą pełnił przede wszystkim samorządy regionalne. Największe doświadczenie we wdrażaniu Europejskiego Funduszu Społecznego wśród instytucji regionalnych mają Wojewódzkie Urzędy Pracy. Jest więc prawdopodobne, iż one przejmą kompetencje instytucji wdrażających, choć poszczególne województwa już zgłaszają inne propozycje w tym zakresie jak: przekazanie tej funkcji Regionalnym Ośrodkom Polityki Społecznej czy Metodyczno- Edukacyjnym.

Cele główne PO KL

Celem głównym Programu jest: umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Rysunek 1. Cele PO KL zgodne z celami NSRO

Źródło: Projekt Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, 29 listopada 2006 r.

Program, który ma rozwijać zasoby ludzkie będzie koncentrował wsparcie na takich obszarach jak: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli, wdrażaniem zasady dobrego rządzenia oraz promocją zdrowia zasobów pracy.

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed Polską stawia Strategia Lizbońska. Do tych wyzwań należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Beneficjenci

W ramach PO KL projekty będą mogły realizować:

- instytucje rynku pracy,
- instytucje szkoleniowe,
- jednostki administracji rządowej i samorządowej,
- przedsiębiorcy,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje systemu oświaty i szkolnictwa wyższego,
- inne podmioty.

Obszary finansowania – ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców

Beneficjenci, którzy dotychczas aplikowali o środki na projekty w działaniach SPO RZL lub ZPORR, będą teraz zainteresowani głównie komponentem regionalnym, czyli priorytetami: VII, VIII, IX oraz X programu Kapitał Ludzki. Warto zaznaczyć, iż w ramach konkursów w regionach nie będzie można ubiegać się o finansowanie projektów ogólnopolskich. Innymi słowy, beneficjenci SPO RZL, którzy realizowali do tego czasu projekty, np. szkoleń dla pracowników instytucji rynku pracy z całego kraju, nie będą mogli zrealizować podobnego przedsięwzięcia w ramach jednego projektu PO KL. Takie projekty będą możliwe do realizacji tylko w skali regionu. Inicjatywę ogólnopolską w tym zakresie będzie mogło podejmować tylko Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach priorytetu I w kompetencji centralnym. Do przedsiębiorców skierowane są głównie priorytety II, VII i VIII.

Priorytet II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw” ma na celu: podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez zwiększenie inwestowania w kapitał ludzki przedsiębiorstw oraz poprawę jakości i dostępności usług szkoleniowo-doradczych wspierających rozwój przedsiębiorczości. Działania w tym priorytecie mają wzmocnić konkurencyjność przedsiębiorstw, jak również zachować istniejące miejsca pracy. W ramach priorytetu będzie udzielane wsparcie dla ponadregionalnych i ogólnopolskich projektów szkoleń (w tym studiów podyplomowych) oraz doradztwa dla przedsiębiorców, promowania nowych form i metod organizacji pracy, podnoszenia jakości usług szkoleniowych i doradczych świadczonych dla przedsiębiorstw, popularyzowania działań badawczo-rozwojowych. Na ten priorytet przeznaczone zostało ponad 672 mln euro.

Komponent regionalny - priorytet VII „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej” ma na celu podniesienie poziomu aktywności zawodowej i zatrudnienia. Wspomaga on przedsiębiorczość poprzez finansowanie projektów zakładających wspieranie aktywności zawodowej w tym: doradztwo zawodowe, organizowanie staży i praktyk zawodowych, prac interwencyjnych, szkoleń uzupełniających kwalifikacje zawodowe, a nawet oferuje jednorazowe dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Priorytet będzie też wspierał mobilność geograficzną (regionalną i międzyregionalną) na rynku pracy. Będzie w nim też możliwe realizowanie regionalnych inicjatyw szkoleniowych dla pracowników instytucji rynku pracy oraz kadr integracji społecznej. Priorytet VII będzie oferował wsparcie głównie dla osób pozostających bez pracy, szczególnie kobiet, młodzieży i absolwentów, osób niepełnosprawnych, a także osób po pięćdziesiątym roku życia (50+). Na ten priorytet przeznaczonych zostało ponad 3 699 mln euro.

Podobny obszar działalności jak niegdyś działanie 2.3 SPO RZL będzie miał priorytet VIII PO KL „Regionalne kadry gospodarki”, którego celami są: podniesienie konkurencyjności regionów poprzez podniesienie kwalifikacji osób pracujących oraz wsparcie przedsiębiorstw i pracowników w dostosowaniu się do potrzeb regionalnej strategii rozwoju. W ramach tego priorytetu będzie można sfinansować m.in. projekty szkoleniowe dla pracowników i kadr zarządzającej przedsiębiorstw, doradztwo dla MŚP, współpraca pracowników przedsiębiorstw i pracowników naukowych. Priorytet zakłada pomoc zarówno pracownikom, jak też pracodawcom przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne. Budżet priorytetu VIII to kwota ponad 1 588 mln euro.

Ważnym obszarem działalności PO KL jest edukacja. Priorytet IX - „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”- ma na celu zwiększenie dostępności kształcenia oraz podniesienie poziomu wykształcenia regionalnych zasobów ludzkich. W ramach tego priorytetu będzie można tworzyć m.in. ośrodki wychowania przedszkolnego, programy rozszerzające ofertę edukacyjną szkół lub inne wsparcie związane np. ze zwiększeniem aktywności na rynku pracy. Będzie on też wspierał akademickie biura karier w zakresie pośrednictwa pracy, organizacji kursów i szkoleń, a także monitoringu rynku pracy przez te biura. Również w ramach tego priorytetu będzie można kierować wsparciem dla osób zainteresowanych kształceniem ustawicznym, a także nauczycieli chcących podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Priorytet IX ma do dyspozycji w sumie ponad 1 103 mln euro.

Kapitał Ludzki kieruje też swoją ofertę bezpośrednio do osób pochodzących z obszarów wiejskich. Priorytet X - „Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich” - ma na celu zmniejszenie dysproporcji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich pomiędzy wsią a miastem. Ma za zadanie pobudzić aktywności osób z terenów wiejskich, w celu tworzenia lokalnych inicjatyw zorientowanych na podniesienie zatrudnienia, przedsiębiorczość oraz integrację społeczną i kształcenie. Budżet tego priorytetu to kwota ponad 260 mln euro.

Realizowany także będzie priorytet XI „Pomoc techniczna”, którego celem jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz promocji Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację tego priorytetu przeznaczone jest ponad 456 mln euro.

Przygotowania do wdrażania PO KL

Projekt PO KL został przesłany do Komisji Europejskiej za pośrednictwem elektronicznego systemu ewidencji projektów i komunikacji SFC 2007 w celu rozpoczęcia oficjalnych negocjacji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od przedstawicieli Komisji Europejskiej proces negocjacyjny może potrwać nawet do połowy 2007 roku. Natomiast okres kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach projektów rozpoczyna się już w momencie przesłania Programu do Komisji Europejskiej (zgodnie z regulacjami prawnymi dotyczącymi funduszy strukturalnych). Można się więc spodziewać, iż termin rozpoczęcia naboru wniosków w procedurze konkursowej będzie uzależniony od czasu trwania i zakresu zmian dokonanych w toku negocjacji.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem szczegółowych procedur i wytycznych, niezbędnych do rozpoczęcia procesu wdrażania funduszy strukturalnych w 2007 r. W szczególności przygotowany jest Szczegółowy Opis Priorytetów PO KL oraz Podręcznik Procesów PO KL, zawierające szczegółowe informacje i wytyczne dla instytucji zaangażowanych w proces absorpcji środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na ich bazie powstaną dokumenty precyzujące wytyczne dla poszczególnych priorytetów komponentu regionalnego, opracowywane w samorządzie regionalnym.